

slag til Beslutning. Jeg skal dog med det samme bemærke, at jeg ikke ved Omtalen af det Forslag, for hvilket jeg har den Ære at være Ordfører, skal komme ind paa ogsaa at omtale Ændringsforslagene allerede nu, før de forskellige Ordførere for disse have haft Ordet.

I det Forslag til Beslutning, som er stillet af de to Grupper, som have været de ledende i dansk Politik i de seneste Aar, hedder det, at Tinget beslutter at udtale „sin Villighed til at medvirke til at mildne Ulykkens Følger“. Det er det første Realitetspunkt, efter at Tinget, som der foreslaas, har udtrykt sin Sorg og Harme over det, der er sket. I disse Ord „mildne Ulykkens Følger“ ligger der saare meget. De ere af et ret betydeligt Omfang, og naar jeg nu skal omtale, hvad der i hvert Fald er min Opfattelse, og som jeg heller ikke tror, jeg tager fejl i at betegne som mit Partis Opfattelse, vil jeg sige, at „Ulykkens Følger“ antagelig ville kunne sammenfattes i de tre Hovedpunkter: den økonomiske, den moralske og den politiske Skade.

Jeg skal først omtale de økonomiske Følger eller den økonomiske Skade, hvad man nu vil, og derom sige følgende:

Naar Albertis Bedragerier i ganske særlig Grad have haft Følger for de sjællandske Bønders Andelsforetagender og for det store Pengeinstitut, som de sjællandske Bønder have haft, og hvis øverste Ledelse de havde betroet den tidligere Justitsminister, er det blevet sagt, at derigennem blev i Virkeligheden Andelstanken i vort Folk rystet i meget betydelig Grad, og man har villet paastaa, at det kunde befrygtes, at den Omstændighed, at den sjællandske Smøreksporthforening gik i Stykker, vilde kunne bevirke, at man i Udlandet fik Mistillid til vore Andelsforetagender i det hele taget. Det er ikke min Mening at komme dybt ind her paa; jeg tror ikke, det behøves, thi disse Foretagenders Soliditet er efter min Mening af en saadan Beskaffenhed, at de ikke rokkes ved et saadant Krak, selv om det maa betragtes som stort. Andelsforetagenderne have med Rette været ansete for de solideste Forretninger i Landet, og selv om Besvigelserne i den sjællandske Smøreksporthforretning ere saa store, at de vilde vælte snart sagt en hvilken som helst anden Forretning i Landet, ville de vel kunne ryste de danske Andelsforetagender, men ikke kunne rokke dem ud af Stedet. Naar man ser hen til, at der her er Tale om en Erhvervsproduktion, hvis Eksport alene gaar op i over 250 Mill. Kr. aarlig, siger

det sig selv, at selv om det Beløb, Alberti har bedraget for, er stort, er det dog forsvindende i Forhold til hele den store Erhvervsvirksomhed, som er baseret paa hundrede Tusinder af danske Bønder. Noget andet er, at de sjællandske Bønder jo blive ramte i særlig høj Grad baade gennem Bondestandens Sparekasse, for saa vidt de ere Sparere eller Tillidsmænd, og gennem Smøreksporthforeningen, for saa vidt de ere Medlemmer af denne. De økonomiske Følger for dem kunne blive følelige og komme til at strække sig gennem Aaringer. Det vil selvfølgelig blive Rigsdagens og den kommende Regerings Op-gave at søge at udfinde Midler til, som det hedder i Beslutningen, „at mildne Ulykkens Følger“. Hvilke Foranstaltninger der i saa Henseende vil kunne træffes af Administrationen og eventuelt af Rigsdagen, skal jeg ikke komme ind paa. Dertil er den hele Sag endnu for lidt undersøgt; men jeg tror dog allerede nu at maatte sige, at det ikke vil være forsvaret til at spænde de skadelidtes Forventning alt for højt i Retning af Dækning gennem Statens Indgriben. Derimod er der jo ikke Tvivl om, at alt, hvad der vil kunne gøres fra Administrationens Side i Retning af at mildne Ulykkens Følger, vil blive gjort.

Naar jeg dernæst gaar over til at omtale, hvad jeg vil kalde den moralske Skade, vil jeg sige, at jeg anser i Virkeligheden den for at være meget større end den økonomiske. Den moralske Ulykke ved Albertis Forbrydelser bunder jo ganske særligt i, at der er ført en Mistillidens Aand ind i vort Samfund, som gennem lange Tider vil ruge over Forretningslivet og — man kan vel sige — ogsaa det offentlige Liv, bevirke, at den ene ikke faar Tiltro til den anden, og afføde en Tilbøjelighed til at se Snydere og Bedragere alle Vegne, selv hvor der ingen er. En saadan Mistro har hidtil været anset for et Onde, men det sørgelige ved hele Situationen er, at den i Fremtiden vil melde sig med en vis Berettigelse. Den vil ikke paa Forhaand kunne afvises, og den vil lægge sin klamme Haand over alt og alle. Det staar for mig som noget af det værste af de Følger, som skyldes Albertis Bedragerier. Det er noget, man godt kan staa og tale om, og som de fleste vel ogsaa kunne være tilbøjelige til at give mig Ret i, men det er Forhold, som ikke afhjælpes ved Lovbestemmelser, vedtagne herinde paa Rigsdagen. Der skal anden Hjælp til, for at